

Cập nhật quy định về chống chuyển giá

Ngày 22/04/2010, Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư 66/2010/TT-BTC (“Thông tư 66”) hướng dẫn thực hiện việc xác định giá trị trường trong giao dịch kinh doanh giữa các bên có quan hệ liên kết.

Thông tư 66 thay thế Thông tư 117/2005/TT-BTC ngày 19/12/2005 (“Thông tư 117”), có hiệu lực từ ngày 26/01/2006 cho đến nay. Thông tư 117 lần đầu tiên đã đưa ra một cách đầy đủ các quy định về chống chuyển giá ở Việt Nam. Tuy nhiên quá trình thực hiện quy định trong Thông tư 117 trong thời gian qua cũng có những hạn chế nhất định, chủ yếu liên quan đến việc xây dựng cơ sở dữ liệu chuyển giá và vận dụng quy trình kiểm tra vào nghiệp vụ kinh doanh thực tế giữa các bên có quan hệ liên kết.

Cùng với sự thay đổi của các luật thuế và những thay đổi rõ ràng trong quy trình quản lý, kiểm tra, thanh tra thuế trong vài năm gần đây, sự ra đời của Thông tư 66 là dấu hiệu cho thấy, sau một thời gian gián đoạn, cơ quan quản lý thuế Việt Nam sẽ có những quan tâm mạnh mẽ hơn, sẽ có những động thái tích cực hơn đối với vấn đề chuyển giá. Điều này cũng phù hợp với sự gia tăng các hoạt động thanh, kiểm tra đối với vấn đề chuyển giá và những yêu cầu chính thức từ Tổng cục thuế gửi cho các cục thuế địa phương về việc tập trung vào các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài thường xuyên có kết quả kinh doanh bị lỗ do nghi ngờ có gian lận về thuế thông qua chuyển giá.

Thông tư 66 về cơ bản vẫn bao gồm phần lớn nội dung đã nêu trong Thông tư 117, và giữ nguyên toàn bộ 24 ví dụ. Ngoài ra, Thông tư 66 có bổ sung một số điểm thay đổi quan trọng như mở rộng khái niệm các bên có quan hệ liên kết và yêu cầu về cung cấp thông tin đối với các doanh nghiệp. Dưới đây chúng tôi xin tóm tắt một số điểm thay đổi quan trọng của Thông tư 66 so với Thông tư 117.

Thông tư 66 có hiệu lực kể từ ngày 06/06/2010.

American Auditing

Đối tượng áp dụng

Thông tư 66 giới hạn phạm vi áp dụng ở các tổ chức sản xuất kinh doanh hàng hóa dịch vụ (dưới đây gọi là “doanh nghiệp”) thực hiện giao dịch kinh doanh với các bên có quan hệ liên kết. Khác với Thông tư 117, cá nhân không thuộc đối tượng điều chỉnh của Thông tư 66.

Các khái niệm

Khái niệm “các bên có quan hệ liên kết”

Khái niệm các bên có quan hệ liên kết bị điều chỉnh bởi quy định về chống chuyển giá được mở rộng và làm rõ hơn. Thuật ngữ “vốn cổ phần hoặc tổng tài sản” đã được thay thế bằng “vốn đầu tư của chủ sở hữu”, tuy nhiên khái niệm này cũng chưa thực sự được định nghĩa rõ ràng trong Thông tư mới, và được hiểu là vốn điều lệ được nêu trong Giấy chứng nhận đầu tư của doanh nghiệp.

Thông tư 66 cũng bổ sung thêm hai tiêu chí để xác định các bên liên kết:

- Cả hai doanh nghiệp đều nắm giữ trực tiếp hoặc gián tiếp ít nhất 20% vốn đầu tư của chủ sở hữu của một bên thứ ba;
- Một doanh nghiệp bảo lãnh hoặc cho một doanh nghiệp khác vay vốn dưới bất kỳ hình thức nào với điều kiện khoản vốn vay ít nhất bằng 20% vốn đầu tư của chủ sở hữu của doanh nghiệp đi vay và chiếm trên 50% tổng giá trị các khoản nợ trung và dài hạn của doanh nghiệp đi vay.

Khái niệm “khác biệt trọng yếu”

Thông tư 66 đã lượng hóa khái niệm “khác biệt trọng yếu” có thể dẫn đến điều chỉnh giá so sánh hoặc giao dịch so sánh. Theo đó, sự khác biệt về thông tin hoặc dữ liệu làm tăng hoặc giảm ít nhất 1% đơn giá sản phẩm giao dịch hoặc khác biệt về thông tin hoặc dữ liệu làm tăng hoặc giảm ít nhất 0.5% tỷ suất lợi nhuận gộp hoặc tỷ suất sinh lời được coi là khác biệt trọng yếu.

Phân tích so sánh và các điều chỉnh

Thông tư 117 không phân biệt giao dịch mua và giao dịch bán, mặc dù hai loại giao dịch này có tác động ngược chiều đến thu nhập chịu thuế của doanh nghiệp. Thông tư 66 nêu rõ, đối với các giao dịch độc lập và

American Auditing

giao dịch liên kết do một doanh nghiệp thực hiện nhưng không thể phân bổ hợp lý doanh thu hoặc chi phí có liên quan cho từng loại giao dịch, thì giao dịch được gộp chung được coi là giao dịch liên kết và mức giá của các sản phẩm trong giao dịch được gộp chung sẽ là mức giá cao nhất của một trong các sản phẩm có liên quan (nếu là giao dịch bán ra) hoặc mức giá thấp nhất của một trong các sản phẩm có liên quan (nếu là giao dịch mua vào).

Giá trị trung vị

Khái niệm giá trị trung vị (sử dụng trong thống kê kinh tế) đã chính thức được sử dụng trong Thông tư 66 để hỗ trợ cho việc tính toán giá thị trường.

Thông tư 66 đưa ra các hướng dẫn về các xác định giá thị trường trong các giao dịch mua và bán xác định; và theo đó, việc điều chỉnh đối với giao dịch liên kết được thực hiện như sau:

Đối với giao dịch bán, trường hợp giá bán sản phẩm, tỷ suất lợi nhuận gộp hoặc tỷ suất sinh lời của sản phẩm trong giao dịch liên kết thấp hơn giá trị trung vị thì doanh nghiệp thực hiện điều chỉnh theo giá trị phù hợp nhất thuộc biên độ giá thị trường chuẩn nhưng không thấp hơn giá trị trung vị phản ánh mức giá bán, phần lợi nhuận gộp hoặc lợi nhuận thuần tương ứng. Mục tiêu của điều chỉnh này là để đảm bảo doanh nghiệp bán với giá cao nhất có thể trong biên độ giá thị trường chuẩn.

Đối với giao dịch mua, trường hợp giá mua sản phẩm trong giao dịch liên kết cao hơn giá trị trung vị thì doanh nghiệp thực hiện điều chỉnh theo giá trị phù hợp nhất thuộc biên độ giá thị trường chuẩn nhưng không cao hơn giá trị trung vị phản ánh mức giá mua tương ứng. Mục tiêu của điều chỉnh này là để đảm bảo doanh nghiệp mua hàng hóa, dịch vụ ở mức giá thấp nhất trong biên độ giá thị trường chuẩn.

Xử lý vi phạm và giải quyết khiếu nại

Thông tư 66 không đề cập đến nội dung này vì doanh nghiệp phải tuân thủ theo các quy định tại Luật quản lý thuế và các văn bản hướng dẫn.

Mẫu kê khai thông tin và giao dịch liên kết

Thông tư 66 yêu cầu doanh nghiệp có trách nhiệm kê khai các giao dịch liên kết theo mẫu GCN-01/QLT ban hành kèm Thông tư này và nộp cho cơ quan quản lý thuế cùng với tờ khai quyết toán thuế TNDN.

American Auditing

Mẫu kê khai mới có thêm những yêu cầu sau:

- Mẫu kê khai mới yêu cầu cung cấp thông tin về phương pháp xác định giá cho từng giao dịch với mỗi bên liên kết theo từng loại giao dịch.
- Mẫu kê khai yêu cầu cung cấp thông tin về hình thức liên kết theo các tiêu chí được nêu trong Thông tư.

Liên hệ với Chúng tôi

Công ty TNHH Kiểm toán Mỹ

Văn phòng chính: Lầu 8, Tòa Nhà VCCI, 171 Võ Thị Sáu, Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh

Điện thoại: (84-8) 39 321 284

Fax: (84-8) 39 321 286

Website: <http://aa.com.vn>

Email: lethanh@aa.com.vn
or info@aa.com.vn

Chi nhánh tại Việt Nam

- Khu vực miền Bắc:
A 12, Lô X1, Khu Liên Cơ Quan, Mỹ Đình, Từ Liêm, Thủ đô Hà Nội.
- Khu vực miền Trung:
Lầu 5, Cao ốc Indochina Riverside, Số 74 Bạch Đằng, Quận Hải Châu, TP Đà Nẵng.
- Khu vực miền Tây:
Số 81 Châu Văn Liêm, Phường An Lạc, Quận Ninh Kiều, TP. Cần Thơ.